

Lovforslagets §§ 1—3 og dets Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Derpaa fulgte:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 260 af 1. Juni 1945 om Tillæg til Lov om Rettens Pleje vedrørende Behandling af Sager angaaende Førræderi og anden landsskadelig Virksomhed m. v.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 111).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Justitsministeren (Elmqvist): Jeg skal tillade mig for det høje Ting at forelægge Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 260 af 1. Juni 1945 om Tillæg til Lov om Rettens Pleje vedrørende Behandling af Sager angaaende Førræderi og anden landsskadelig Virksomhed m. v.

Ved det Tillæg til Retsplejeloven, som vi vedtog i Sommer samtidig med den saakaldte Førræderilov, blev det fastsat i § 5, at naar der foreligger skellig Grund til at antage, at en Person har gjort sig skyldig i en af de i Lov om Tillæg til Borgerlig Straffelov angaaende Førræderi og anden landsskadelig Virksomhed omhandlede Forbrydelser, vil han være at fængsle, indtil Sagen er endeligt afgjort og, hvis han idømmes Straf, indtil Strafafsoningens Paabegyndelse. Denne Bestemmelse, hvorefter der altsaa ikke kan finde Løsladelse Sted i Overensstemmelse med Retsplejelovens almindelige Regler, naar man mener Sagen tilstrækkelig belyst, eller der i øvrigt ikke er Grund til at forlænge Fængslingen, vedtog man, fordi man dengang mente, at hele Forholdet med disse Forbrydelser var saa uafklaret, at det var nødvendigt at beholde de Mennesker, der blev sigtet, i Fængsel, indtil Sagen var afgjort. Det har imidlertid vist sig, at denne Regel om ubetinget Fængsling nu, hvor man har noget mere Oversigt over Forholdene og Sagerne til en vis Grad er oplyst, virker for stift, og at det derfor vil være rimeligt at have Adgang til i visse Tilfælde at foretage Løsladelser.

En Motivering for en saadan Adgang til Løsladelse har jeg personlig ogsaa fundet i dette, at det i høj Grad kunde være tiltrængt, om vi fik vore Fængsler, som er stærkt overfyldt, aflastet for nogle af de Fanger, der sidder som Varetægtsfanger. Ude paa Sundholm har man f. Eks. i Fælleslokaler Fanger i et Antal af 50—70; man har

flere Steder end ikke Siddeplads til dem. Ogsaa i Vestre Fængsel har man stærk Overbelastning. Man har haft 5 siddende i en Enmandscelle, men er nu kommet ned paa 4, hvad der imidlertid ogsaa er alt for meget. Man har siddende ca. 18 000 Fanger i det hele, baade kriminelle og politiske, og man har faktisk i Øjeblikket kun Plads til ca. 9 000.

Min anden Motivering for Løsladelse af Varetægtsfanger har været, at man derigennem kunde faa skubbet en Del af de mindre vigtige Sager, som man endnu ikke var naaet til endelig Behandling af, og hvis endelige Behandling vil tage nogen Tid, til Side for derfor med større Energi at kunne kaste sig over de store, alvorlige Forbrydelser. Fra min Side var der altsaa ikke Tale om nogen kollektiv eller gruppevis Løsladelse, men kun om Løsladelse af de mindre farlige Personer, som man efter en individuel Undersøgelse mente at kunne forsvare at løslade, saa at man ikke sluttede deres Sag, men henskød den til senere Afgørelse.

Man har imidlertid i det andet høje Ting ment, at man maatte indskrænke sig til at give en Bemyndigelse for Anklagemyndigheden og Domstolene til at løslade i de Tilfælde, hvor man maatte gaa ud fra, at en Straf vilde gaa lige op — ikke blot nogenlunde — med den Tid, den paa-gældende har siddet i Varetægtsfængsel. Da jeg har ment, at det vilde have stor Betydning, at man her i Rigsdagen fra alle Sider blev enige paa dette Omraade, har jeg stillet et Ændringsforslag. I mit oprindelige Forslag stod der: „Naar der foreligger skellig Grund til at antage, at en Person har gjort sig skyldig i en af de i Lov om Tillæg til Borgerlig Straffelov angaaende Førræderi og anden landsskadelig Virksomhed omhandlede Forbrydelser, vil han være at fængsle, indtil Sagen er endeligt afgjort....“. Ved Ændringsforslaget gaar Resten af dette Stykke ud og erstattes med følgende: „og Strafafsoningen kan paabegyndes. Løsladelse forinden kan dog finde Sted, naar der ikke skønnes at være Fængslingsgrund i Medfør af Retsplejelovens § 780, Stk. 1, Nr. 2, Litra a—d, og Fængslingsgrunden Fortsættelse skønnes at ville medføre en længere Frihedsberøvelse end den, som kan forventes idømt.“

Det er ikke nogen Bestemmelse, der hjemler Mulighed for at løslade i stort Omfang, langt fra i det Omfang, som jeg under Hensyn til de nævnte Grunde havde kunnet ønske det, men det er dog en Bestemmelse, der giver Adgang for Anklage-